

RADNI ODNOSI

1. Ozljeda na radu – zastara potraživanja.

Iz obrazloženja:

Predmet spora u ovoj žalbenoj fazi postupka predstavlja zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 21.500,00 kn na ime neimovinske štete koja je posljedica nezgode na radu koju je 3. prosinca 2010. pretrpjela tužiteljica kada ju je ozlijedila B. R., koja ju je torbom u kojoj se nalazila boca s pićem udarila po vratu, prilikom čega je tužiteljica pala na desnu stranu tijela te je zadobila ozljede desne šake i ramena.

U postupku nije sporno da je tužiteljica pretrpjela navedenu ozljedu na radu, već je sporno je li nastupila zastara potraživanja tužiteljice.

Sud prvog stupnja utvrdio je da se početak zastarnog roka računa od 16. veljače 2011., kada je tužiteljici rješenjem HZMO-a predmetna ozljeda priznata kao ozljeda na radu.

Nastavno je utvrdio da iz nalaza i mišljenja vještaka, specijalista kirurga-traumatologa od 3. rujna 2015. proizlazi da je liječenje natučenja šake tužiteljice završeno 4 tjedna po ozljeđivanju (31. prosinca 2010.), a iz očitovanja tog vještaka od 24. siječnja 2019. proizlazi da je liječenje desne šake i desnog ramena tužiteljice prema nalazu fizijatra okončano 17. listopada 2011. godine. Budući da je prijedlog za nagodbu tužiteljica tuženiku podnijela 14. travnja 2014., dok je tužbu u ovoj pravnoj stvari podnijela 23. srpnja 2014., sud prvog stupnja utvrdio je da je u skladu s odredbom članka 230.

stavak 1. Zakona o obveznim odnosima (N.N., br. 35/05. i 41/08.; dalje u tekstu: ZOO) nastupila zastara potraživanja tužiteljice te je u cijelosti odbijen njezin tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Na temelju navedenih utvrđenja odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži da joj tuženik na ime naknade neimovinske štete isplati iznos od 21.500,00 kn sa zateznom kamatom tekućom od podnošenja tužbe do isplate te da joj nadoknadi troškove parničnog postupka, dok je točkom II. izreke tužiteljici naloženo nadoknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 2.000,00 kn.

Protiv te presude žalbu podnose obje stranke.

Tužiteljica podnosi žalbu protiv točke I. izreke te presude u cijelosti te protiv točke II. izreke u dosuđujućem dijelu zbog svih žalbenih razloga iz članka 353. stavak 1. 3. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 89/14. i 70/19.; dalje u tekstu: ZPP).

Žalbenim navodima, u bitnome, ističe da je sud prvog stupnja počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a. Nastavno navodi da iz stanja spisa proizlazi da je liječenje tužiteljice okončano 17. listopada 2011., zbog čega nije nastupila zastara potraživanja tužiteljice u smislu odredbe članka 230. stavka 1. ZOO-a (tri godine).

Predlaže preinačiti presudu suda prvog stupnja, uz nadoknadu troškova sastava žalbe.

Tuženik je podnio žalbu protiv sadržajno odbijajućeg dijela točke II. izreke pobijane presude (sadržajno odluke o troškovima postupka) pozivajući se na sve žalbene razloge iz članka 353. stavak 1. ZPP-a.

Donošenjem pobijane odluke sud prvog stupnja počinio je apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a, budući da su razlozi pobijane odluke nejasni i nerazumljivi. Nejasno je računa li sud prvog stupnja početak tijeka zastarnog roka od donošenja rješenja HZMO-a kojim je tužiteljici priznata ozljeda na radu (16. veljače 2011.) ili pak od završetka liječenja tužiteljice. S tim u vezi također je nejasno koji datum sud prvog stupnja utvrđuje kao dan završetka liječenja tužiteljice - 31. prosinca 2010. kako je to utvrđeno nalazom i mišljenjem vještaka od 3. rujna 2015. ili pak 17. listopada 2011., kako je sudski vještak utvrdio u očitovanju od 24. siječnja 2019. godine.

Stoga je žalbeni sud primjenom odredbe članka 373.a ZPP-a, analizom provedenih dokaza utvrdio bitne činjenice te je izveo drugačiji zaključak o tome je li nastupila zastara potraživanja tužiteljice, a posljedično tome i o osnovanosti njezina tužbenog zahtjeva.

Uvidom u nalaz i mišljenje vještaka, specijalista kirurga-traumatologa te specijalista psihijatra od 3. rujna 2015., utvrđeno je da je liječenje natučnja šake tužiteljice dovršeno 4 tjedna po ozljeđivanju. Uvidom u dopunsko očitovanje vještaka, specijalista kirurga-traumatologa od 23. siječnja 2019. utvrđeno je da je tužiteljica u predmetnom štetnom događaju zadobila natučnje desne šake i natučenje desnog ramena, liječenje koje je završeno tek nalazom fizijatra 17. listopada 2011.

Najprije treba napomenuti da se početak tijeka zastarnog roka zahtjeva za naknadu neimovinske štete kod povrede prava osobnosti računa od trenutka kada je završeno liječenje, što bi u konkretnom slučaju bilo 17. listopada 2011., budući da tako proizlazi iz dopunskog očitovanja vještaka, specijalista kirurga-traumatologa od 23. siječnja 2019. godine.

Nastavno, budući da zahtjev za naknadu štete zbog ozljede na radu predstavlja potraživanje iz radnog odnosa, pitanje zastare takve tražbine utvrđuje se prema odredbama Zakona o radu, a ne primjenom odredbi ZOO-a, kako pogrešno smatra sud prvog stupnja.

Odredbom članka 232. stavak 2. Zakona o radu (N.N., br. 93/14.; dalje u tekstu: ZR/14) propisano je da se odredbe tog Zakona o zastari potraživanja neće primjenjivati na potraživanja iz radnog odnosa kojima je rok zastare od tri godine (propisan odredbom članka 135. ZR/09) istekao prije stupanja na snagu tog zakona, dok je u skladu s odredbom članka 235. taj Zakon stupio na snagu 7. kolovoza 2014.

Iz navedenog razloga, kako u konkretnoj situaciji do stupanja na snagu ZR/14 nije protekao rok zastare od tri godine, tražbina tužiteljice zastarijeva u roku od pet godina propisanom odredbom članka 139. ZR/14. Budući da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena 23. srpnja 2014., to protivno stavu suda prvog stupnja u konkretnoj situaciji nije nastupila zastara potraživanja tužiteljice.

Odredbom članka 111. stavak 1. ZR/14 propisano je da je poslodavac, ako radnik pretrpi štetu na radu ili u vezi s radom, dužan radniku naknaditi štetu po općim propisima obveznog prava.

Odredbom članak 19. stavak 1. ZOO-a propisano je da svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti pod pretpostavkama utvrđenim zakonom. Odredbom stavka 2. propisano je da se pod pravima osobnosti u smislu tog Zakona razumijevaju prava na život, tjelesno i duševno zdravlje, ugled, čast, dostojanstvo, ime, privatnost osobnog i obiteljskog života, sloboda i dr.

Odredbom članka 1100. stavak 1. ZOO-a propisano je da će u slučaju povrede prava osobnosti sud, ako utvrdi da to težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, neovisno o naknadi imovinske štete, a i kad nje nema. Odredbom stavka 2. propisano je da će pri odlučivanju o visini pravične novčane naknade sud voditi računa o jačini i trajanju ozljedom izazvanih fizičkih boli, duševnih boli i straha, cilju kojemu služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive s njezinom naravi i društvenom svrhom.

Žalbeni sud je prihvaćanjem nalaza i mišljenja vještaka utvrdio da je u predmetnom događaju kod tužiteljice došlo do povrede prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje u smislu članka 19. ZOO-a te da težina povrede i okolnosti slučaja opravdavaju dosudu pravične novčane naknade. Uzimajući u obzir nalazom i mišljenjem vještaka utvrđen karakter, jačinu i trajanje fizičkih boli i pretrpljenog straha, a vodeći se i Orijentacijskim kriterijima i iznosima za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Vrhovnog suda RH od 29. studenog 2002., izmijenjenim pravnim shvaćanjem Građanskog odjela Vrhovnog suda RH na sjednici održanoj 5. ožujka i 15. lipnja 2020. (Su-IV-47/2020), tužiteljici po stavu žalbenog suda pripada pravo na pravičnu novčanu naknadu za pretrpljene fizičke bolove u iznosu od 8.000,00 kn te za pretrpljeni strah u iznosu od 13.500,00 kn, što ukupno iznosi 21.500,00 kn, zajedno sa zateznom kamatom tekućom na taj iznos od podnošenja tužbe (članak 1103. ZOO-a), kako je tužiteljica i zatražila podneskom od 12. rujna 2021.

S obzirom na navedeno, nepravilna je i odluka prvostupanjskog suda o troškovima postupka jer je shodno navedenom tuženik u smislu odredbe članka 154. stavak 1. ZPP-a dužan tužiteljici nadoknaditi troškove parničnog postupka.

Slijedom svega navedenog, žalba tužiteljice je prihvaćena i točka I. izreke presude suda prvog stupnja te točka II. izreke u dosuđujućem dijelu preinačene su pozivom na odredbu članka 373. a ZPP-a, dok je žalba tuženika odbijena i točka II. izreke presude suda prvog stupnja u sadržajno odbijajućem dijelu potvrđena je pozivom na odredbu članka 368. stavak 1. ZPP-a.

Županijski sud u Rijeci GŽ R-1888/2021-2 od 3.6.2022.

2. Otpremnina u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Iz obrazloženja:

Pravna podloga – čl. 86. Zakona o radu – (N.N., br. 38/95., 54/95., 65/95., 102/98., 17/01., 82/01., 114/03., 123/03., 142/03., 137/04. i 68/05.)

Sentenca:

Radnik koji je umirovljen zbog opće nesposobnosti za rad, čija nesposobnost je uzrokovana ozljedom na radu time da se nakon završenog liječenja nije vratio na rad, ima pravo na isplatu otpremnine u dvostrukom iznosu od iznosa koji bi mu inače pripadao.

Tekst:

„Imajući u vidu navedena činjenična utvrđenja, prvostupanjski sud je zaključio da tužitelju temeljem odredbe čl. 86. Zakona o radu (dalje: ZR) pripada pravo na isplatu otpremnine u dvostrukom iznosu od iznosa koji bi mu inače pripadao, s obzirom da nedvojbeno po završenom liječenju nije vraćen na rad kod tuženika, već je umirovljen zbog činjenice što je ozljeda na radu dovela do opće radne nesposobnosti.“

Županijski sud u Varaždinu GŽ 1148/07-2 od 20.11.2007.

3. Ozljeda na radu – utvrđivanje sudske nadležnosti.

Iz obrazloženja:

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete koju je prema navodima tužbe pretrpio na radu kod tuženika dana 16. studenog 2017.

Prvostupanjski sud se u povodu prigovora tuženika oglasio mjesno nenadležnim, uz obrazloženje da je na temelju odredbe čl. 65. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 28/13., 89/14., 70/19.; dalje u tekstu: ZPP) za tuženika opće mjesno nadležan Općinski sud u Crikvenici i da je radni odnos zasnovan na području istog suda te da se rad obavljao na području Rijeke, gdje se i dogodila ozljeda na radu, slijedom čega Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški nije nadležan za suđenje u ovom radnom sporu.

Rješenje prvostupanjskog suda pravovremeno podnesenom žalbom pobija tužitelj iz razloga označenih u čl. 353. st. 1. toč. 3. ZPP-a, s prijedlogom da se pobijano rješenje preinači, podredno da se ukine te predmet vrati prvostu-

panjskom sudu na ponovno suđenje uz naknadu troška žalbe.

Prema mišljenju žalbenog suda zaključak prvostupanjskog suda nije pravilan s obzirom da je, kako to ukazuje žalitelj u žalbi, donesen uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Naknada štete zbog ozljede na radu nije spor koji nastaje u vezi s primjenom ugovora o radu pa se ne primjenjuje ugovorena nadležnost prema ugovoru o radu, nego nadležnost suda prema čl. 52. st. 1. ZPP-a.

Odredbom čl. 52. st. 1. ZPP-a za suđenje u sporovima o izvanugovornoj odgovornosti za štetu, osim suda opće mjesne nadležnosti, nadležan je i sud na čijem je području štetna posljedica nastupila, dok je stavkom 2. istog članka

propisano da ako je šteta nastala zbog smrti ili tjelesne ozljede, nadležan je pored suda iz stavka 1. ovog članka i sud na čijem području tužitelj ima prebivalište odnosno boravište.

Stoga tužitelj ima mogućnost podnošenjem tužbe izabrati mjesnu nadležnost suda i prema mjestu prebivališta pa je prigovor mjesne nenadležnosti istaknut od strane tuženika neosnovan.

Slijedom navedenoga, a na temelju odredbe čl. 380. toč. 3. ZPP-a odlučeno je kao u izreci rješenja, odnosno žalba tužitelja je uvažena te je preinačeno rješenje prvostupanjskog suda na način da je odbijen tuženikov prigovor mjesne nenadležnosti suda prvog stupnja kao neosnovan.

Županijski sud u Osijeku GŽ R 237/2021-2 od 26.4.2021.

*Ivan Petrošević, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*